

Nezavisni operator sistema u BiH

Revizija finansijskih izvještaja
na dan 31. decembra 2021.
godine

**NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA
U BOSNI I HERCEGOVINI**

**REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2021.**

S A D R Ž A J

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	2
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti – bilans uspjeha	4
Izvještaj o finansijskom položaju – bilans stanja	5
Izvještaj o novčanim tokovima	6
Izvještaj o promjenama na kapitalu	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 – 29

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine pravna osoba je dužna da vodi knjigovodstvo, sastavlja i podnosi računovodstvene izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, zajedno sa uputstvima, objašnjenjima, smjernicama i načelima koje IFAC i IASB donose i koje Komisija za računovodstvo i reviziju BiH prevede i objavi, a koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava očekuje da će NOSBiH u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećom zakonskom regulativom, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima; i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će NOSBiH nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj NOSBiH. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine NOSBiH, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Dr. Milodrag Košarac, generalni direktor

NOSBiH
Hifzi Bjelevca 17
71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

22. februar 2022. godine

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Vlasnicima i Upravi Nezavisnog operator sistema u Bosni i Hercegovini

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Nezavisnog operator sistema u BiH prikazanih na stranicama od 4. do 29., koji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju – bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti – bilans uspjeha, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjenama na kapitalu za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju u svim značajnim odrednicama finansijski položaj Nezavisnog operator sistema u BiH na dan 31. decembra 2021. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizorskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u *paragrafu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Nezavisnog operator sistema u BiH u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja usljed prevare ili pogreške. U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Nezavisnog operator sistema u BiH da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati NOSBiH ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovio NOSBiH.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih

izvještaja. Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizorske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizorske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizorske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola NOSBiH.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, bazirano na prikupljenim revizorskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnosti NOSBiH da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da NOSBiH prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Dužni smo komunicirati so onima koji su zaduženi za upravljanje u pogledu, između ostalog, planiranog obima i datuma revizije, te u pogledu značajnih nalaza revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koji se identifikuju tokom naše revizije.

Baker Tilly Re Opinion d.o.o.
Grbavička 4, 71000 Sarajevo

Nihad Fejzić, direktor i ovlašteni revizor

Ezita Imamović, ovlašteni revizor

Sarajevo, 22. februar 2022. godine

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI – BILANS USPJEHA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

	Napomene	2021. KM	2020. KM
Prihodi od vlastite djelatnosti	5	110.918.588	76.118.052
Ostali prihodi	6	507.614	460.315
UKUPNO OPERATIVNI PRIHODI		111.426.202	76.578.367
Pomoćne usluge	7	(93.507.022)	(61.782.058)
Materijal i energija	8	(167.750)	(145.041)
Ostale usluge	9	(1.443.774)	(1.238.038)
Troškovi zaposlenih	10	(4.009.736)	(3.971.034)
Amortizacija	11	(1.122.517)	(1.081.279)
Ostali troškovi	12	(4.532.000)	(5.055.465)
UKUPNO OPERATIVNI RASHODI		(104.782.799)	(73.272.915)
Finansijski prihodi	13	47.733	1.470
Finansijski rashodi - kamate	-	(374.223)	(360.673)
VIŠAK PRIHODA ZA GODINU		6.316.913	2.946.249

Napomene na stranicama od 8 do 29 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU – BILANS STANJA
NA DAN 31. DECEMBRA 2021. GODINE

	Napomena	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
<i>Dugoročna imovina</i>			
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	14.256.696	11.031.563
Nematerijalna imovina	15	302.986	203.374
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	16	146.229	146.229
Dugoročni avansi	17	29.338	343.028
Dugoročna razgraničenja	-	9.102	6.586
<i>Ukupno dugoročna imovina</i>		14.744.351	11.730.780
<i>Kratkoročna imovina</i>			
Novac i novčani ekvivalenti	18	15.553.151	8.682.398
Potraživanja od kupaca	19	24.549.140	10.143.779
Ostala potraživanja	20	99.909	123.634
Potraživanja za porez na dodanu vrijednost	-	1.594.846	1.267.610
Zalihe	21	4.606	33.098
<i>Ukupno kratkoročna imovina</i>		41.801.652	20.250.519
UKUPNO AKTIVA		56.546.003	31.981.299
PASIVA			
<i>Trajni izvori sredstava</i>			
Trajni ulog	-	1.649.278	1.649.278
Neraspoređeni višak prihoda	-	12.339.341	6.022.428
<i>Ukupno trajni izvori sredstava</i>		13.988.619	7.671.706
<i>Dugoročne obaveze</i>			
Obaveze za dugoročne kredite	22	8.011.190	9.180.485
Obaveze po osnovu najmov	23	-	-
Odloženi prihod	24	897.412	607.148
Ostale dugoročne obaveze	-	-	855
<i>Ukupno dugoročne obaveze</i>		8.908.602	9.788.488
<i>Kratkoročne obaveze</i>			
Obaveze prema dobavljačima	25	30.455.918	10.329.614
Obaveze za porez na dodanu vrijednost, neto	-	768.069	148.022
Obaveze za kratkoročne kredite	26	1.531.379	3.102.158
Kratkoročni dio obaveza po najmovima	23	-	78.062
Ostale obaveze	27	893.416	863.249
<i>Ukupno kratkoročne obaveze</i>		33.648.782	14.521.105
UKUPNO PASIVA		56.546.003	31.981.299

Napomene na stranicama od 8 do 29 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisao za i u ime NOSBiH dana 22. februara 2022. godine:

dr. Milodrag Košarac, generalni direktor

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

	2021. KM	2020. KM
POSLOVNE AKTIVNOSTI		
Višak prihoda/(rashoda) za godinu	6.316.913	2.946.249
<i>Usklađenje za:</i>		
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	1.122.517	1.081.279
Gubici od rashodovanja materijalne i nematerijalne imovine	326	1.558
<i>Usklađenje za promjene u kratkoročnoj imovini i obavezama:</i>		
(Povećanje)/smanjenje potraživanja od kupaca	(14.405.361)	7.796.243
Smanjenje ostalih potraživanja	7.663	155.855
Smanjenje zaliha	28.492	5.459
Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	20.126.304	(5.663.286)
Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza	649.359	(226.441)
Povećanje odloženih prihoda	290.264	70.447
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	14.136.477	6.167.363
NOVČANI TOK IZ INVESTICIONIH AKTIVNOSTI		
Povećanje materijalne imovine	(4.227.863)	(2.511.676)
Povećanje nematerijalne imovine	(219.725)	(68.376)
Novčani tokovi iz investicionih aktivnosti	(4.447.588)	(2.580.052)
NOVČANI TOK IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
(Smanjenje)/povećanje obaveza po kreditima i najmovima	(2.818.136)	3.873.151
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti	(2.818.136)	3.873.151
NETO POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	6.870.753	7.460.462
Novčana sredstva na dan 1. januara	8.682.398	1.221.936
Novčana sredstva na dan 31. decembra	15.553.151	8.682.398

Napomene na stranicama od 8 do 29 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

	Trajni ulog KM	Neraspoređeni višak prihoda KM	Ukupno KM
Stanje 31. decembra 2019.	1.649.278	3.076.179	4.725.457
Višak prihoda nad rashodima	-	2.946.249	2.946.249
Stanje 31. decembra 2020.	1.649.278	6.022.428	7.671.706
Višak prihoda nad rashodima	-	6.316.913	6.316.913
Stanje 31. decembra 2021.	1.649.278	12.339.341	13.988.619

Napomene na stranicama od 8 do 29 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

1. OPŠTI PODACI

Nezavisni operator sistema u BiH (u daljem tekstu NOSBiH) osnovan je prema Zakonu o osnivanju nezavisnog operatora sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 35/04, 29. jula 2004. godine - Zakon o NOS-u) kojeg je donijela Parlamentarna skupština BiH. Razlog osnivanja NOSBiH-a je osiguranje kontinuiranog snabdijevanja električnom energijom po definiranim standardima kvaliteta za dobrobit građana Bosne i Hercegovine. Zakonom o NOS-u uspostavlja se neprofitni Nezavisni operator sistema Bosne i Hercegovine i definišu se njegove funkcije, ovlaštenja, upravljanje i vlasništvo. Poslovanje NOSBiH-a ne obavlja se u svrhu ostvarenja dobiti, a prihod se koristi isključivo u svrhu provedbe ciljeva definisanih u članu 1. stav 2. Zakona o NOSBiH-u. NOSBiH svoju djelatnost obavlja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Djelatnost NOSBiH-a je regulisana članom 2. Zakona o NOSBiH-u, a ovlaštenja članom 7. NOSBiH je vlasnik licence za obavljanje djelatnosti nezavisnog operatora sistema odobrenom od strane Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK), broj 05-28-12-17-19/19 od 27. juna 2019. godine (licenca je izdata na period od 12. jula 2019. godine do 30. juna 2026. godine). NOSBiH je neprofitna kompanija u vlasništvu entiteta RS i FBiH. Rad NOSBiH-a reguliše Državna regulatorna komisija za električnu energiju – DERK. Tri su ključne uloge i obaveze NOSBiH-a:

- upravljanje radom svih visokonaponskih prijenosnih uređaja u Bosni i Hercegovini naponskog nivoa 110 kV ili više
- upravljanje balansnim tržištem električne energije u BiH
- utvrđivanje Indikativnog plana razvoja proizvodnje, te pregled, odobravanje i neposredna revizija dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže.

NOSBiH se finansira u skladu sa Metodologijom za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije i Nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge. NOSBiH je neprofitna kompanija koja svoje ekskluzivno zakonom dodijeljene djelatnosti obavlja na cijeloj teritoriji BiH, čime se osigurava snabdijevanje električnom energijom po definisanim standardima kvaliteta za dobrobit građana BiH, otvaranje tržišta električne energije u BiH i njegova integracija u regionalno tržište, te regionalne aktivnosti u skladu sa međunarodnom praksom i uredbama EU (član 1. Zakona o NOSBiH-u).

Svrha osnivanja i djelatnost NOSBiH-a, te isključivo ovlaštenje definisani su članom 2. Zakona o NOSBiH-u i to su:

- upravljanje sistemom prijenosa u cilju osiguranja pouzdanosti,
- upravljanje sredstvima i uređajima u središnjem kontrolnom centru,
- upravljanje balansnim tržištem i osiguranje pomoćnih usluga, razvoj i primjena standarda pouzdanosti,
- razvoj i upravljanje pravilima koja reguliraju upotrebu prijenosnog sistema, razvoj i provođenje tržišnih pravila koja se zasnivaju na odredbama vezanim za systemske i pomoćne usluge u prijenosnom sistemu kao i druge aktivnosti u skladu s ovlaštenjima iz člana 7. Zakona o NOSBiH-u. (tačke 1-13 Zakona).

U skladu sa članom 5.2., Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u BiH, NOSBiH ima i dodatne nadležnosti definisane od tačke a)-g). U skladu sa članom 5.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u BiH utvrđeno je da će NOSBiH, između ostalog:

- a) upravljati ograničenjima prijenosa (NOSBiH će biti odgovoran za identificiranje, upravljanje i ublažavanje preopterećenosti prijenosne mreže i koordiniranje dispečiranja generatorima sa ciljem ublažavanja i upravljanja preopterećenjem), te
- b) koordinirati svoj rad sa susjednim regulatornim područjima (NOS će razviti mehanizme za koordinaciju sa susjednim regulacionim područjima i za omogućavanje tranzita, uvoza i izvoza električne energije).

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

1. OPŠTI PODACI (NASTAVAK)

Tijela Kompanije

Upravni odbor:

dr.sc. Ahmed Ahmić	predsjednik
dr.sc. Boris Crnokić	član
Mladen Zirojević	član
Dubravko Brdar	član
Željko Slijepčević	član
Miro Klepić	član
Ramiz Bečić	član

Uprava:

dr. Milodrag Košarac	generalni direktor
dr. Muhamed Mujakić	član Uprave
mr. Ana Marić	član Uprave

Savjetodavno vijeće:

Ilija Kožulj	predsjedavajući
mr. Krsto Grujić	član
Gordana Ćurić	član
mr. Miroslav Stipović	član
dr. Aleksandra Simić	član
Edhem Bičakčić	član
dr. Nedžad Branković	član
mr. Bojan Jokanović	član
dr. Sead Dizdarević	član

Na vrhu organizacione sheme je Upravni odbor koji se sastoji od 7 članova. Potom slijede tri člana Uprave: generalni direktor i dva izvršna direktora.

Finansijski izvještaji su iskazani u službenoj valuti Bosne i Hercegovine, konvertibilnoj marki (KM), koja je fiksno vezana za Euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Na dan 31. decembra 2021. godine NOSBiH je zapošljavao 70 zaposlenika (31.12.2020.: 67 zaposlenika).

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

2. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDARDA

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

U tekućoj godini, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao veći broj dopuna MRS i MSFI koji su obavezno na snazi za računovodstveni period koji počinje 1. januara 2021. godine ili poslije. Godišnja unapređenja uključuju dopune većeg broja MRS i MSFI, koji su prikazani kako slijedi:

MSFI 4, MSFI 7,
MSFI 9, MSFI 16

MRS 39
MSFI 16

Reforma referentne kamatne stope - faza 2 (na snazi od 1. januara 2021.)
Koncesije za najam povezane s Covid-19 (na snazi od 1. juna 2021.)

2.2 Standardi i tumačenja koji su objavljeni i nisu još u upotrebi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

MRS 1	Izmjene i dopune klasifikacije obaveza (na snazi od 1. januara 2023.)
MRS 1	Izmjene i dopune zahtijevaju da subjekt objavi svoje materijalne računovodstvene politike, umjesto svojih značajnih računovodstvenih politika (na snazi od 1. januara 2023.)
MRS 8	Izmjene i dopune zamjenjuju definiciju promjene računovodstvenih procjena definicijom računovodstvenih procjena (na snazi od 1. januara 2023.)
MRS 12	Izmjene i dopune pojašnjavaju da se oslobađanje od početnog priznavanja ne primjenjuje na transakcije u kojima se pri početnom priznavanju pojavljuju jednaki iznosi odbitnih i oporezivih privremenih razlika (na snazi od 1. januara 2023.)
MRS 16	Izmjene i dopune kojima se zabranjuje kompaniji da od troškova imovine, postrojenja i opreme odbije iznose primljene od prodaje predmeta proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za namjeravanu upotrebu (na snazi od 1. januara 2022.)
MRS 37	Izmjene i dopune u vezi sa troškovima koji se uključuju prilikom procjene da li je ugovor štetan (na snazi od 1. januara 2022.)
MSFI 3	Izmjene i dopune za ažuriranje referenci na Konceptualni okvir (primjenjivo od 1. januara 2022.)
MSFI 4	Produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9 (na snazi od 1. januara 2023.)
MSFI 10 i MRS 28	Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme do okončanja istraživačkog projekta o kapitalnoj metodi)
MSFI 17	Ugovori o osiguranju uključujući izmjene MSFI 17: način mjerenja osiguranja i ujednačeniji pristup mjerenja i predstavljanja za sve ugovore o osiguranju (na snazi od 1. januara 2023. godine)
MSFI 17	Izmjene i dopune u vezi predstavljanja uporednih informacija kod istovremene prve primjene MSFI 17 i MSFI 9 (na snazi kada je prvi put primijenjen MSFI 17)

Izmjene i dopune različitih standarda zbog „Poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.)“ koji proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja formulacija (izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.).

Društvo je izabralo da ne usvoji ove standarde, amandmane standardima i tumačenja unaprijed, prije njihovog datuma stupanja na snagu. Uprava Društva predviđa da usvajanje ovih standarda i tumačenja u budućim periodima neće značajno uticati na finansijske izvještaje Društva.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Ovi finansijski izvještaji su sačinjeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MRS/MSFI) i tumačenjima Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB).

NOSBiH ima usvojene računovodstvene politike. Na 100. sjednici Upravnog odbora održanoj 14. novembra 2014. godine usvojene su nove računovodstvene politike. Naglašavamo da je NOSBiH tokom 2014. godine imao značajne aktivnosti u vezi sa aktiviranjem svoje djelatnosti, aktiviranjem prekograničnih tranzita električne energije na prijenosnoj mreži, tako da je Uprava procijenila da postojeće priznavanje vanbilansne evidencije ima drugi status redovne djelatnosti. Upravni odbor Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini na svojoj 106. sjednici održanoj dana 26. juna 2015. godine usvojio je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvenim politikama. Navedena izmjena odnosi se na izmjenu evidentiranja ITC procesa i aukcijskih procesa u bilansnoj evidencije, umjesto u vanbilansnoj kao ranije i to počev sa primjenom od 1. januara 2015. godine.

Osnove mjerenja

Finansijski izvještaji NOSBiH-a pripremljeni su prema načelu historijskih troškova i u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MRS/MSFI) zajedno sa uputstvima, objašnjenjima, smjernicama i načelima koje donose IFAC i IASB i koje Komisija za računovodstvo i reviziju BiH preveđe i objavi.

Osnova prezentacije finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Nezavisnog operator sistema u Bosni i Hercegovini obuhvataju bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o novčanom toku i promjene u kapitalu. Računovodstvene politike i zabilješke sastavni su dio finansijskih izvještaja. NOSBiH svoje poslovne knjige uspostavlja u skladu sa kontnim planom udruženja, što je definisano Pravilnikom o računovodstvu NOSBiH-a. Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će NOSBiH nastaviti poslovanje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti. Finansijski izvještaji su sastavljeni po principu dosljednosti prema kojem se odabrana pravila vrednovanja dosljedno primjenjuju u dužem vremenskom intervalu. Svi izvještaji su prikazani u konvertibilnim markama (KM). Transakcije iskazane u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u KM po kursu važećem na dan transakcije. KM je važeća valuta u BiH, te su finansijski izvještaji iskazani u toj valuti. Kursne razlike iz preračunavanja stranih sredstava plaćanja priznaju se u bilansu uspjeha. Nemonetarne stavke izražene u stranoj valuti vrednovane po fer vrijednosti preračunate su u konvertibilne marke po kursu važećem na dan određivanja fer vrijednosti. Nemonetarne stavke izražene u stranoj valuti, iskazane po trošku nabave, iskazane su promjenom kursa strane valute na datum transakcije.

3.1 Priznavanje prihoda

NOSBiH se finansira iz tarife koju odobrava DERK u skladu sa članom 14. tačka 2. Zakona o osnivanju NOSBiH-a. Prihodi se priznaju kada je vjerovatno da će ekonomske koristi pritjecati u NOSBiH i kada je iznos prihoda moguće pouzdano izmjeriti. Prihodi od prodaje priznaju se u neto iznosu. Prihodi se priznaju u obračunskom razdoblju u kojem su obavljene usluge, odnosno, u kojem je izvršena prodaja dobara. Evidentiranje prihoda vrši se na osnovu ispostavljenih računa. U finansijskim izvještajima prihodi se priznaju na osnovu sljedećih elemenata:

- dobra ili usluge su isporučeni kupcu.
- kupac nije osporio fakturu, odnosno, potraživanje.
- iznos prihoda se može pouzdano izmjeriti na osnovu fakture ili naplaćenog iznosa.
- postoji pouzdana vjerovatnoća pritanja koristi.

3.2 Odgođeni prihodi

Donacije u materijalnim stvarima i stalnim sredstvima iskazuju se kao odgođeni prihodi.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.3 Priznavanje rashoda

Rashodi su smanjenje ekonomske koristi u toku obračunskog perioda u obliku odliva sredstava, smanjenja sredstava ili povećanja obaveza. Operativni rashodi predstavljaju rashode koji proističu iz redovnih aktivnosti, a neoperativni rashodi su rashodi koji proističu iz drugih aktivnosti kompanije. Rashodi se priznaju u obračunskom razdoblju u kojem se priznaju sa njima povezani prihodi. Priznavanje rashoda u bilansu uspjeha vrši se na osnovu sljedećih kriterija: troškovi se sučeljavaju sa prihodima, što znači da postoji direktna veza između nastalih troškova i specifičnih stavki prihoda, rashodi imaju za posljedicu smanjenje sredstava ili povećanje obaveza, što se može pouzdano izmjeriti.

3.4 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po historijskom trošku nabave, umanjenim za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja sredstava. Amortizacija dugotrajne materijalne imovine vrši se kroz procijenjeni vijek upotrebe pojedinog sredstva primjenom linearne metode. Za otpis materijalnih sredstava primjenjuju se stope koje je utvrdila Uprava prilikom nabavke. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

Građevine	od 20 do 35 godina
SCADA	8 godina
Ostala oprema	od 2 do 10 godina
Transportna sredstva	5 godina

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret trajnih izvora sredstava. Troškovi zamjene većih dijelova dugotrajne materijalne imovine NOSBiH-a, koji povećavaju njen kapacitet ili značajno produžuju korisni vijek upotrebe, kapitaliziraju se. Troškovi održavanja, popravke ili djelomične zamjene terete izravno račun troška.

3.5 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vodi po historijskom trošku nabave, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja sredstava. NOSBiH procjenjuje da li je vijek upotrebe nematerijalne imovine konačan ili beskonačan te, ukoliko je konačan, procjenjuje se dužina vijeka upotrebe. Procjenu vijeka upotrebe utvrđuje Uprava NOSBiH-a. Ukoliko se procijeni da nematerijalna imovina ima beskonačan vijek upotrebe, takvu nematerijalnu imovinu potrebno je godišnje testirati radi umanjenja vrijednosti. Nasuprot tome, ukoliko nematerijalna imovina ima konačan vijek upotrebe, imovina se amortizuje prema procijenjenom vijeku upotrebe, primjenom linearne metode otpisa. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

Nematerijalna imovina	4 do 5 godina

3.6 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti sastoje se od gotovine na računima u bankama i blagajnama NOSBiH.

3.7 Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Finansijska imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum bilansa stanja primjenom zvaničnog kursa Centralne banke Bosne i Hercegovine. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u neto dobit ili gubitak perioda.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8 Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, ovisno o tome šta je niže. Trošak obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne i indirektno troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Zalihe sitnog inventara otpisuju se 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

3.9 Trajni izvori

U poslovnim knjigama NOSBIH-a iskazuju se trajni izvori kao upisani državni kapital. U skladu sa članom 6. Zakona o osnivanju Nezavisnog operatora sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini ("Sl. glasnik BiH, broj 35/04), NOSBIH ima neprofitni status.

Višak prihoda nad rashodima tekuće godine NOSBIH knjiži u skladu sa MRS i usvojenim računovodstvenim politikama. U slučaju viška rashoda nad prihodima, oni se mogu namiriti iz neraspoređenog viška prihoda prethodnog perioda ili kroz tarifu predstojećeg perioda.

3.10 Troškovi posuđivanja

Troškovi posuđivanja, koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili proizvodnji kvalifikovanih sredstava, sredstava za koje je potrebno znatno vremensko razdoblje da se dovedu u stanje koje je pogodno za namjeravanu upotrebu ili prodaju, uključuju se u trošak tih sredstava do momenta kada su sredstva suštinski spremna za njihovu namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava tokom njihovog trošenja za kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova pozajmljivanja koji se mogu kapitalizirati. Svi drugi troškovi posuđivanja priznaju se u neto dobit ili gubitak perioda u kojem su nastali.

3.11 Finansijski instrumenti – početno priznavanje i naknadno mjerenje

Finansijski instrument je svaki ugovor na osnovu kojeg nastaje finansijska imovina jednog subjekta i finansijska obaveza ili vlasnički instrument drugog subjekta.

a) Finansijska imovina

Početno priznavanje i mjerenje

Finansijska imovina se klasifikuje, po početnom priznavanju, kao naknadno mjerena po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz dobit ili gubitak. Klasifikacija finansijske imovine pri početnom priznavanju zavisi od ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine i poslovnog modela subjekta za upravljanje finansijskom imovinom. Uz izuzetak potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu finansijsku komponentu ili za koje je pravno lice primjenilo praktična rješenja, pravno lice inicijalno mjeri finansijsku imovinu po fer vrijednosti uvećano za, u slučaju da ne prikazuje finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, transakcijske troškove. Potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu finansijsku komponentu ili za koja je pravno lice primjenilo praktično rješenje se mjere po njihovoj transakcijskoj cijeni, kako je definisano u MSFI 15.

Da bi finansijska imovina bila klasificirana i mjerena po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, treba biti ispunjen uslov da ugovornim uvjetima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu. Poslovni model pravnog lica za upravljanje finansijskom imovinom se odnosi na način na koji pravno lice upravlja svojom finansijskom imovinom kako bi generisalo novčane tokove. Poslovni model određuje da li će se novčani tokovi ostvariti naplatom ugovorenih novčanih tokova, prodajom finansijske imovine ili oboje. Kupovine i prodaje finansijske imovine koje zahtijevaju isporuku imovine u vremenskom okviru utvrđenom propisom ili konvencijom na tržištu (regularna trgovina) se priznaju na datum trgovanja, tj. na datum kada se pravno lice obavezalo da kupi ili proda imovinu.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.11 Finansijski instrumenti – početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Naknadno mjerenje

Za potrebe naknadnog mjerenja, finansijska imovina se klasificira u četiri grupe:

- Finansijska imovina po amortiziranom trošku (dužnički instrumenti);
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa kumulativnim iznosima dobitaka i gubitaka koji se po prestanku priznavanja prenose u dobit ili gubitak (dužnički instrumenti);
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa iznosima dobiti i gubitaka koji se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak (instrumenti kapitala);
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Prestanak priznavanja

Finansijska imovina se prestaje priznavati kada i samo kada:

- ističu ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine; ili
- pravno lice je prenijelo svoja prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine, ili je preuzelo obavezu plaćanja primljenih novčanih tokova u potpunosti bez suštinskog kašnjenja trećoj strani; kao i a) pravno lice je prenijelo suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, ili b) pravno lice niti prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom, ali je prenijelo kontrolu nad finansijskom imovinom.

Kada pravno lice prenosi ugovorna prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine ili je ušlo u sporazum o prenosu, dužno je procijeniti obim do kojeg zadržava rizike i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom. Kada niti prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom, ali također nije prenio kontrolu nad imovinom, pravno lice nastavlja da priznaje finansijsku imovinu u iznosu svog nastavka sudjelovanja u finansijskom imovini. U tom slučaju, pravno lice također priznaje povezanu obavezu.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Pravno lice priznaje rezervacije za umanjeње vrijednosti za očekivane kreditne gubitke od finansijske imovine za sve dužničke instrumente osim onih po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Očekivani kreditni gubici predstavljaju razliku između ugovorenih novčanih tokova koji se duguju pravnom licu u skladu sa ugovorom i svih novčanih tokova koje pravno lice očekuje primiti, diskontirano po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi ili efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditni rizik za kupljenu ili izdanu finansijsku imovinu umanjeњу za kreditne gubitke. Očekivani novčani tokovi trebaju uključivati novčane tokove od prodaje osiguranja plaćanja ili drugih kreditnih poboljšanja koja su sastavni dio ugovornih uvjeta. Očekivani kreditni gubici se priznaju u dvije faze. Na svaki izvještajni datum, pravno lice je dužno mjeriti rezervacije za umanjeње vrijednosti za finansijski instrument u iznosu koji je jednak trajanju očekivanih kreditnih gubitaka ako se kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno povećao od početnog priznavanja. Ako se na izvještajni datum kreditni rizik na finansijski instrument nije značajno povećao od početnog priznavanja, pravno lice je dužno mjeriti ispravak gubitka za taj finansijski instrument u iznosu jednakom 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Za potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu, pravno lice primjenjuje pojednostavljeni pristup prilikom računanja očekivanih kreditnih gubitaka. U skladu sa tim, pravno lice ne prati promjene u kreditnom riziku, nego umjesto toga priznaje ispravak gubitka u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima određenog vijeka trajanja, na svaki izvještajni datum.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.11 Finansijski instrumenti – početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

b) Finansijske obaveze

Početno priznavanje i mjerenje

Finansijske obaveze su klasificirane, prilikom početnog priznavanja, kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, pozajmice i krediti, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze. Sve finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti i, u slučaju pozajmica i kredita, obaveza prema dobavljačima i ostalih obaveza, neto od direktno povezanih transakcionih troškova. Finansijske obaveze pravnog lica uključuju obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze, pozajmice i kredite uključujući bankovna prekoračenja.

Naknadno mjerenje

Mjerenje finansijskih obaveza ovisi o njihovoj klasifikaciji, kao što je ispod opisano:

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju finansijske obaveze namijenjene za trgovanje i finansijske obaveze određene pri početnom priznavanju kao po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Finansijske obaveze su klasifikovane kao namijenjene za trgovanje ako su nastale sa ciljem otkupa u bliskoj budućnosti. Dobici ili gubici na obavezama namijenjenim za trgovanje se priznaju u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Finansijske obaveze određene pri početnom priznavanju kao po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak su određene na datum početnog priznavanja i samo ukoliko su kriteriji iz MSFI 9 zadovoljeni.

Pozajmice i krediti

Nakon početnog priznavanja, kamatonosne pozajmice i krediti se naknadno mjere po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope. Dobici ili gubici se priznaju u dobit ili gubitak kada se obaveze prestaju priznavati i kroz proces amortizacije.

Prestanak priznavanja

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada i samo kada je podmirena tj. kada je obaveza određena ugovorom odbačena ili poništena ili ističe. Zamjena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkog instrumenta sa suštinski različitim uvjetima treba se obračunavati kao gašenje izvorne finansijske obaveze i priznavanje nove finansijske obaveze. Slično tome, suštinska modifikacija uvjeta postojeće finansijske obaveze ili dijela iste treba se obračunati kao gašenje izvorne finansijske obaveze i priznavanje nove finansijske obaveze. Razlika između knjigovodstvenih iznosa se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih. Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

4.1 Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Slijedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum bilansa stanja, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je opisano u Napomeni 3, NOSBiH pregledava procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

5. PRIHODI OD VLASTITE DJELATNOSTI

	2021. KM	2020. KM
Prihodi po osnovu tarife za sistemsku uslugu	53.456.759	54.447.983
Prihodi po osnovu negativnog debalansa	33.266.577	10.279.687
Prihodi po osnovu energije za kompenzaciju neželjenih odstupanja od dog. programa razmjene	10.536.840	-
Prihodi po osnovu tarife sa prijenosne mreže	9.277.434	7.250.336
Prihodi po osnovu angažovane energije sekundarne regulacije	2.785.002	2.910.551
Prihodi po osnovu nerealizovanog kapaciteta sekundarne regulacije	504.816	607.108
Prihodi po osnovu nerealizovanog kapaciteta tercijarne regulacije	330.522	134.656
Prihodi po osnovu pozitivnog debalansa	281.716	184.603
Prihodi po osnovu tarife sa prijenosne mreže - ostali	266.905	173.029
Prihodi po osnovu angažovane energije tercijarne regulacije	211.905	130.099
Prihodi po osnovu preuzete el.energija za pokriće gubitaka	112	-
Ukupno	110.918.588	76.118.052

Odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju 29. decembra 2020. godine broj 04-28-5-357-43/20 definisana je tarifa za sistemske i pomoćne usluge u iznosu od 0,4789 feninga/kWh.

Odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju broj 04-28-5-383-39/19 od 25. marta 2020. godine utvrđen je potrebni godišnji prihod za 2020. godinu u iznosu od 8.150.000 KM. Istom Odlukom definisano je da tarifa koju plaćaju proizvođači iznosi 0,0050 feninga/kWh, a tarifa koju plaćaju kupci iznosi 0,0676 feninga/kWh i iste se primjenjuju počevši od 1. aprila 2020. godine. Odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju broj 04-28-5-357-42/20 od 29. decembra 2020. godine utvrđen je potrebni godišnji prihod za 2021. godinu u iznosu od 8.940.755 KM. Istom Odlukom definisano je da tarifa koju plaćaju proizvođači iznosi 0,0057 feninga/kWh, a tarifa koju plaćaju kupci iznosi 0,0783 feninga/kWh i iste se primjenjuju počevši od 1. januara 2021. godine.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

6. OSTALI PRIHODI

	2021. KM	2020. KM
Prenos sa odloženog prihoda sistema CROSSBOW (Napomena 24)	318.401	296.326
Prihod od donacije - TRINITY (Napomena 24)	152.832	110.951
Prihodi od donacije – grant EBRD (Napomena 24)	25.709	22.288
Prihodi od refundacije plata	6.877	806
Prihodi od donacije – FARCROSS (Napomena 24)	-	22.153
Prihod od naplate štete	-	4.049
Ostalo	3.795	3.742
Ukupno	507.614	460.315

7. POMOĆNE USLUGE

	2021. KM	2020. KM
Pomoćne usluge - prenosni gubici i kompenzacija neželjenih gubitaka	42.307.491	37.436.951
Troškovi energija za kompenzacije neželjenih odstupanja od dog. programa razmjene	19.731.484	-
Pomoćne usluge - kapacitet sekundarne regulacije	8.404.609	9.822.941
Pomoćne usluge - pozitivni debalans	8.358.257	4.487.567
Pomoćne usluge - energija sekundarne regulacije	6.050.446	2.966.426
Pomoćne usluge - kapacitet tercijarne regulacije	4.692.784	6.337.329
Pomoćne usluge - energija tercijarne regulacije	2.969.670	715.721
Pomoćne usluge – aktivacije PTRE	585.380	-
Pomoćne usluge – aktivacija tercijarne rezerve „na gore“	393.310	
Pomoćne usluge - energija za pokrivanja gubitaka	13.591	15.123
Ukupno	93.507.022	61.782.058

8. MATERIJAL I ENERGIJA

	2021. KM	2020. KM
Troškovi energije, goriva i gasa	106.124	90.023
Rezervni dijelovi	18.460	15.063
Kancelarijski i ostali materijal	17.635	18.754
Materijal za održavanje	12.879	10.932
Otpis sitnog inventara i auto guma	9.214	6.554
Ostalo	3.438	3.715
Ukupno	167.750	145.041

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

9. OSTALE USLUGE

	2021. KM	2020. KM
Usluge održavanja	571.770	576.746
Usluge analize sigurnosti procesa operat. planiranja		
bezbjednog rada prenosnog sistema	293.375	291.419
Usluga OPC-STA ENTSO-E	156.592	44.765
Usluge obrade informacija o raspoloživim prekograničnim kapacitetima	126.378	137.677
Intelektualne usluge	65.863	65.140
Usluge fizičkog obezbijedenja	44.592	41.127
Usluge korištenja verifikacijske platforme	44.247	31.576
Usluge audita sigurnosne dokumentacije	34.290	-
Usluge izrade studija	28.346	8.976
Usluge SECI TSP projektnog tima	16.299	-
Ostalo	62.022	40.612
Ukupno	1.443.774	1.238.038

10. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2021. KM	2020. KM
Bruto plate zaposlenih	3.380.417	3.402.874
Regres	207.840	202.411
Ostale naknade i nagrade zaposlenih	150.299	126.365
Topli obrok	140.702	142.412
Razne pomoći zaposlenim	50.426	40.473
Naknada za prevoz	50.062	49.762
Jubilarne nagrade	25.935	2.669
Naknade po osnovu članstva u komisijama	4.055	4.068
Ukupno	4.009.736	3.971.034

11. AMORTIZACIJA

	2021. KM	2020. KM
Amortizacije materijalne imovine	1.002.404	954.314
Amortizacije nematerijalne imovine	120.113	126.965
Ukupno	1.122.517	1.081.279

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

12. OSTALI TROŠKOVI

	2021. KM	2020. KM
Umanjenje vrijednosti potraživanja (Napomena 19)	2.991.881	3.617.289
Članarina ENTSO-e	893.069	850.421
Naknade članovima Upravnog odbora i Savjetodavnog vijeća	164.168	166.353
Bankarske provizije	90.024	60.751
Regulatorna naknada za rad NOS-a	80.000	70.000
PTT troškovi	42.015	40.622
Zakupnine	41.086	1.217
Troškovi reprezentacije	34.033	31.560
Troškovi otpisa rezervnih dijelova	28.492	-
Porezi, naknade, takse	28.107	21.523
Rashodi iz ranijih godina	25.111	82.366
Putni troškovi	24.180	27.488
Troškovi osiguranja	22.322	22.333
Troškovi licenci	13.228	5.407
Troškovi ostalih članarina	11.956	11.240
Ugovori o djelu	10.852	12.747
Rashodovanje stalnih sredstava	326	1.558
Ostali troškovi	31.150	32.590
Ukupno	4.532.000	5.055.465

13. FINANSIJSKI PRIHODI

	2021. KM	2020. KM
Prihodi od učešća u dobiti - SEE CAO	44.050	-
Prihodi od kamata	3.683	1.470
Ukupno	47.733	1.470

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište KM	Zgrada KM	SCADA KM	Transportna sredstva KM	Ostala oprema KM	Investicije u toku KM	Ukupno KM
<u>Nabavna vrijednost</u>							
Stanje 31. decembra 2019.	88.306	7.596.960	7.169.903	232.299	4.308.148	117.659	19.513.275
- povećanja	-	-	-	-	-	2.511.676	2.511.676
- transfer sa/na	-	-	-	-	311.856	(311.856)	-
- rashodovanje	-	-	-	-	(32.339)	-	(32.339)
Stanje 31. decembra 2020.	88.306	7.596.960	7.169.903	232.299	4.587.665	2.317.479	21.992.612
- povećanja	-	-	-	-	-	4.227.863	4.227.863
- transfer sa/na	-	76.349	5.905.775	-	563.218	(6.545.342)	-
- rashodovanje	-	(301.628)	(7.169.903)	-	(645.129)	-	(8.116.660)
Stanje 31. decembra 2021.	88.306	7.371.681	5.905.775	232.299	4.505.754	-	18.103.815
<u>Akumulirana amortizacija</u>							
Stanje 31. decembra 2019.	-	526.057	7.169.903	216.065	2.125.491	-	10.037.516
- amortizacija	-	370.207	-	16.234	567.873	-	954.314
- rashodovanje	-	-	-	-	(30.781)	-	(30.781)
Stanje 31. decembra 2020.	-	896.264	7.169.903	232.299	2.662.583	-	10.961.049
- amortizacija	-	332.504	61.519	-	608.381	-	1.002.404
- rashodovanje	-	(301.628)	(7.169.903)	-	(644.803)	-	(8.116.334)
Stanje 31. decembra 2021.	-	927.140	61.519	232.299	2.626.161	-	3.847.119
<u>Neto knjigovodstvena vrijednost</u>							
31. decembra 2021.	88.306	6.444.541	5.844.256	-	1.879.593	-	14.256.696
31. decembra 2020.	88.306	6.700.696	-	-	1.925.082	2.317.479	11.031.563

NOSBiH je založio nekretninu neto knjigovodstvene vrijednosti 6.532.847 KM po kreditima odobrenim Društvu (Napomena 22). Povećanja u toku 2021. godine se najvećim dijelom odnose na nadogradnju EMS/SCADA IT sistema, te nabavku ostale opreme.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Patenti i licence KM	Softveri KM	Ulaganja u tuđa sredstva KM	Investicije u toku KM	Ukupno KM
<u>Nabavna vrijednost</u>					
Stanje 31. decembra 2019.	248.941	1.965.147	7.026	-	2.221.114
- povećanja	-	-	-	68.376	68.376
- transfer sa/na	-	68.376	-	(68.376)	-
Stanje 31. decembra 2020.	248.941	2.033.523	7.026	-	2.289.490
- povećanja	-	-	-	219.725	219.725
- transfer sa/na	-	219.725	-	(219.725)	-
- rashodovanja	(59.002)	(725.230)	(5.041)	-	(789.273)
Stanje 31. decembra 2021.	189.939	1.528.018	1.985	-	1.719.942
<u>Akumulirana amortizacija</u>					
Stanje 31. decembra 2019.	248.918	1.704.309	5.924	-	1.959.151
- amortizacija	23	126.281	661	-	126.965
Stanje 31. decembra 2020.	248.941	1.830.590	6.585	-	2.086.116
- amortizacija	-	119.672	441	-	120.113
- rashodovanja	(59.002)	(725.230)	(5.041)	-	(789.273)
Stanje 31. decembra 2021.	189.939	1.225.032	1.985	-	1.416.956
<u>Neto knjigovodstvena vrijednost</u>					
31. decembra 2021.	-	302.986	-	-	302.986
31. decembra 2020.	-	202.933	441	-	203.374

16. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	% vlasništva	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Coordinated Auction Office in South East Europe LLC (SEE CAO)	12,50	78.233	78.233
Centar za koordinaciju sigurnosti d.o.o. Beograd	33,33	67.996	67.996
Ukupno		146.229	146.229

Na osnovu Sporazuma o osnivanju Projektne kompanije kao društva sa ograničenom odgovornošću odgovorne za osnivanje Ureda za koordiniranu aukciju u jugoistočnoj Evropi zaključenog 13. juna 2012. godine, osnovana je Kompanija PTC za SEE CAO LLC, sa sjedištem u Podgorici, Crna Gora. Puni naziv Kompanije je Limited liability project team company in charge of establishing a coordinated auction office in South East Europe. U 2014. godini postojeća kompanija je preregistrovana u novu pod nazivom Coordinated Auction Office in South East Europe LLC (u daljem tekstu skraćeni naziv: „SEE CAO“) i njen je pravni sljedbenik, te preuzima sva njena prava i obaveze. Kapital formirane kompanije iznosio je 140.001 EUR. Dana 14. januara 2015. godine prema Odluci broj 5-0635601/006, povećan je kapital za iznos od 140.000 EUR, te novi kapital nakon izmjene iznosi 280.001 EUR. Nadalje, dana 21. septembra 2016. godine prema Odluci broj 5-635601/007, povećan je kapital za iznos od 40.000 EUR i to pristupanjem u vlasništvo još jednog suosnivača iz Makedonije, a istovremeno su istupila dva suvlasnika iz Slovenije i Rumunije, te novi kapital nakon izmjena iznosi ukupno 320.001 EUR

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

16. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZIRANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Također, NOSBiH je u 2015. godini izvršio uplatu dijela osnivačkog uloga u Centar za koordinaciju sigurnosti d.o.o. Beograd (SCC d.o.o.) u iznosu od 67.996 KM (34.766 EUR) u skladu sa potpisanim sporazumom o poslovno tehničkoj saradnji. Sporazum je potpisan između NOSBiH, JP ELEKTROMREŽE SRBIJE I CRNOGORSKOG ELEKTROPRENOSNOG SISTEMA AD kao osnivača i osnovanog Društva kojim se određuje da pomenuto Društvo pruža uslugu provjere tačnosti i korekciju mrežnih modela prenosnog sistema, analizu sigurnosti, spajanje sa mrežnim modelima ostalih operatera prenosnih sistema u interkonekciji Kontinentalna Evropa i formiranje objedinjenog mrežnog modela za interkonekciju Kontinentalna Evropa. Ugovorom o osnivanju broj 1554/2015 od 21. aprila 2015. godine definisano je da NOSBIH kao jedan od osnivača ima 33,33 % učešća u kapitalu osnovanog Društva.

17. DUGOROČNI AVANSI

	31.12.2021.	31.12.2020.
	KM	KM
Dati avansi za postrojenja i opremu	29.338	343.028
Ukupno	29.338	343.028

18. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31.12.2021.	31.12.2020.
	KM	KM
Transakcijski računi	15.542.449	8.669.490
Biznis kartica	4.775	4.458
Blagajna	3.622	6.025
Devizni računi	2.305	2.425
Ukupno	15.553.151	8.682.398

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31.12.2021.	31.12.2020.
	KM	KM
Kupci u zemlji	21.579.407	9.579.952
Kupci u inostranstvu	2.969.733	563.827
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	6.609.170	3.617.289
Umanjenje vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja	(6.609.170)	(3.617.289)
Ukupno	24.549.140	10.143.779

Kretanje na umanjeњу vrijednosti potraživanja od kupaca može se prikazati kako slijedi:

	2021.	2020.
	KM	KM
Stanje na dan 1. januara	3.617.289	-
Umanjenje vrijednosti (Napomena 12)	2.991.881	3.617.289
Stanje na dan 31. decembra	6.609.170	3.617.289

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

20. OSTALA POTRAŽIVANJA

	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Unaprijed plaćeni i razgraničeni troškovi	99.118	110.852
Potraživanja za refundacije naknada plata	-	10.743
Ostalo	791	2.039
Ukupno	99.909	123.634

21. ZALIHE

	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Rezervni dijelovi	4.606	49.626
Auto gume i sitan inventar na zalihi	23.813	20.412
Umanjenje vrijednosti auto guma i sitnog inventara	(23.813)	(20.412)
Umanjenje rezervnih dijelova	-	(16.528)
Ukupno	4.606	33.098

22. OBAVEZE ZA DUGOROČNE KREDITE

	Kamatna stopa u %	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
EBRD	4,20	7.577.420	8.404.383
Raiffeisen bank d.d. BiH	2,85	1.603.066	1.868.514
Raiffeisen bank d.d. BiH	2,40	362.083	-
Ukupno		9.542.569	10.272.897
<i>Kreditni dospijevaju na naplatu kako slijedi:</i>			
U roku od godine dana		1.531.379	1.092.412
U drugoj godini		1.370.332	1.283.437
Od treće do uključivo petu godinu		4.127.679	3.898.548
Preko pet godina		2.513.179	3.998.500
Manje: tekuće dospijeće dugoročnih kredita (Napomena 26)		(1.531.379)	(1.092.412)
Iznosi koji dospijevaju na naplatu nakon 12 mjeseci		8.011.190	9.180.485

Dana 26. februara 2016. godine NOSBiH je potpisao Ugovor sa EBRD-om o dugoročnom kreditu za potrebe nadogradnje informatičkog sistema EMS i SCADA, implementaciju novog IT sistema, te adaptaciju poslovne zgrade. Kredit će se otplaćivati u 20 jednakih polugodišnjih rata, počevši od datuma nakon isteka 36 mjeseci od datuma potpisivanja Ugovora.

Tokom 2017. i 2021. godine NOSBiH je potpisao dva Ugovora o dugoročnim kreditima sa Raiffeisen bankom d.d. BiH za potrebe finansiranja kupovine poslovnih zgrada, nabavku informatičke opreme, te nabavku osnovnih sredstava. Krediti su odobreni na periode od 60 do 120 mjeseci. Sredstva obezbjeđenja urednog povrata kredita su nekretnine NOSBiH neto knjigovodstvene vrijednosti 6.532.847 KM (Napomena 13).

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

23. OBAVEZE PO OSNOVU NAJMOVA

	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Energoinvest d.d. Sarajevo	-	78.062
Kratkoročni dio obaveza po najmovima	-	(78.062)
Iznosi koji dospijevaju na naplatu nakon 12 mjeseci	-	-
	Minimalna plaćanja	Sadašnja vrijednost
	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
		31.12.2021. KM
		31.12.2020. KM
Obaveze dospijevaju kako slijedi		
U roku od godinu dana	-	79.090
U drugoj godini	-	-
Od treće do uključivo pete godine	-	-

Obaveze po osnovu najмова se odnose na zakup poslovnog prostora u poslovnoj zgradi Energoinvest d.d. Sarajevo. Krajnji datum važenja ugovora o zakupu je 31. avgust 2021. godine.

24. ODLOŽENI PRIHOD

	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Odloženi prihod po osnovu granta EBRD - SCADA	509.621	366.947
Odloženi prihod po osnovu novčanih donacija - CROSSBOW	288.720	17.640
Odloženi prihod po osnovu granta EBRD – poslovna zgrada	213.194	219.898
Odloženi prihod po osnovu donacija - TRINITY	81.254	165.678
Odloženi prihod po osnovu donacija - FARCROSS	77.876	55.742
Manje: Tekuće dospijeće (Napomena 27)	(273.253)	(218.757)
Ukupno	897.412	607.148

NOSBiH je u drugoj polovini 2017. godine dobio grant za istraživački projekat – CROSSBOW, u vrijednosti od 1.266.644 KM (647.625 EUR). Grant sporazum je potpisan između INEA-Innovation and networks Executive Agency i konzorcijuma kojeg čini ukupno 24 kompanije iz energetskog sektora. Na čelu konzorcijuma je kompanija ETRA iz Španije koja je koordinator projekta. Projekat se odnosi na prekogranično upravljanje promjenjivim obnovljivim izvorima energije i skladišnim jedinicama koji omogućavaju transnacionalno tržište. Trajanje projekta je 48 mjeseci počev od 1. novembra 2017. godine, a podijeljen je na 19 radnih paketa, od čega NOSBiH učestvuje u 15. Grant je namijenjen finansiranju troškova koji nastaju na projektu, i to u procentu 100% troškova kod neprofitnih i 70% kod neprofitnih kompanija. Budući da NOSBiH ima neprofitni status, svi troškovi koji nastanu (a koji su u skladu sa budžetom projekta) se pokrivaju iz sredstava granta.

Odloženi prihodi po osnovu granta EBRD za poslovnu zgradu i SCADA sistem se odnosi na donacije usluga PIU konsultanta. U skladu sa potpisanim sporazumom o grantu broj: C35157/1137/6578 od 1. decembra 2016. godine između Nezavisnog operatora sistema u BiH i Evropske banke za obnovu i razvoj, EBRD se obavezao da će staviti na raspolaganje NOSBiH-u grant sredstva u iznosu od 399.530 EUR odnosno 781.413 KM za potrebe finansiranja konsultantskih usluga koje će pružati tehničku podršku implementaciji projekta rekonstrukcije nove zgrade i nabavke novog sistema EMS/SCADA.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

24. ODLOŽENI PRIHOD (NASTAVAK)

NOSBiH je dana 12. septembra 2019. godine potpisao grant za istraživački projekat – TRINITY u vrijednosti od 627.528 KM (320.850 EUR). Grant sporazum je potpisan između INEA-Innovation and networks Executive Agency i konzorcijuma kojeg čini ukupno 19 kompanija iz energetskeg sektora. Na čelu konzorcijuma je kompanija ETRA iz Španije koja je koordinator projekta. Projekat se odnosi na unapređenje sistema prenosa regionalnih granica pomoću pametnih tržišnih tehnologija. Trajanje projekta je 48 mjeseci počev od 1. oktobra 2019. godine. Grant je namijenjen finansiranju troškova koji nastanu na projektu, i to u procentu 100% troškova kod neprofitnih i 70% kod profitnih kompanija. Budući da NOSBiH ima neprofitni status, svi troškovi koji nastanu (a koji su u skladu sa budžetom projekta) se pokrivaju iz sredstava granta.

Dana 17. septembra 2019. godine NOSBiH je potpisao grant za projekat – FARCROSS, u vrijednosti od 161.356 KM (82.500 EUR). Grant sporazum je potpisan između INEA-Innovation and networks Executive Agency i konzorcijuma kojeg čini ukupno 31 kompanija iz energetskeg sektora od čega je 8 operatora sistema. Planirano je trajanje projekta je u periodu od 4 godine. NOSBiH-u će u tom periodu po fazama biti uplaćena sredstva od 82.500 EUR, koliko je odobreno od Evropske Komisije za realizaciju projekta. Grant je namijenjen finansiranju troškova koji nastaju na projektu, i to u procentu 100% troškova kod neprofitnih i 70% kod profitnih kompanija. Budući da NOSBiH ima neprofitni status, svi troškovi koji nastanu (a koji su u skladu sa budžetom projekta) se pokrivaju iz sredstava granta.

Kretanje na odloženom prihodu po osnovu granta EBRD – SCADA i poslovna zgrada može se prikazati kako slijedi:

	2021. KM	2020. KM
Stanje na početku perioda	586.845	403.394
Nove donacije	161.679	205.739
Smanjenje – oprihodovane donacije (Napomena 6)	(25.709)	(22.288)
Stanje na kraju perioda	722.815	586.845

Kretanje na odloženom prihodu po osnovu donacije - TRINITY može se prikazati kako slijedi:

	2021. KM	2020. KM
Stanje na početku perioda	165.678	276.629
Nove donacije	68.408	-
Smanjenje – oprihodovane donacije (Napomena 6)	(152.832)	(110.951)
Stanje na kraju perioda	81.254	165.678

Kretanje na odloženom prihodu po osnovu donacije - FARCROSS može se prikazati kako slijedi:

	2021. KM	2020. KM
Stanje na početku perioda	55.742	-
Nove donacije	22.134	77.895
Smanjenje – oprihodovane donacije (Napomena 6)	-	(22.153)
Stanje na kraju perioda	77.876	55.742

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

24. ODLOŽENI PRIHOD (NASTAVAK)

Kretanje na odloženom prihodu po osnovu novčanih donacija – CROSSBOW može se prikazati kako slijedi:

	2021. KM	2020. KM
Stanje na početku perioda	17.640	313.966
Nove donacije	589.481	-
Smanjenje – oprihodovane donacije (Napomena 6)	(318.401)	(296.326)
Stanje na kraju perioda	288.720	17.640

25. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	25.102.473	8.965.196
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	5.353.445	1.364.418
Ukupno	30.455.918	10.329.614

26. OBAVEZE ZA KRATKOROČNE KREDITE

	Kamatna stopa u %	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Raiffeisen bank d.d. BiH - overdraft	4,25	-	2.009.746
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita (Napomena 22)	-	1.531.379	1.092.412
Ukupno		1.531.379	3.102.158

Dana 12. marta 2020. godine Društvo je potpisalo Ugovor o kreditu broj 01833/2020 vezano za dozvoljeno prekoračenje po transakcijskom računu u ukupnom iznosu od 3.000.000 KM. Povrat cjelokupnog iznosa odobrenog kredita je 16. mart 2021. godine. Kredit je odobren za finansiranje tekućih obaveza. Tokom 2021. godine kredit je zatvoren.

27. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
Obaveze prema zaposlenim	278.328	271.301
Tekuće dospijeće odloženog prihoda (Napomena 24)	273.253	218.757
Obaveze za poreze i doprinose	187.835	183.433
Obaveze za kamate	132.395	167.985
Naknade članovima Upravnog odbora i Savjetodavnog vijeća	11.385	11.685
Obračunati, a neplaćeni rashodi	8.731	5.852
Ostalo	1.489	4.236
Ukupno	893.416	863.249

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

28. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

Prema podacima dobivenim od NOSBiH, ukupan iznos preuzetih obaveza koje dospijevaju u narednom periodu iznosi 69.192.750 KM.

Prema izjavi Uprave, na dan 31. decembra 2021. godine nije bilo aktivnih sudskih sporova protiv NOSBiH.

29. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Pandemija virusa Covid-19 je značajan događaj nakon datuma bilansa koji je rezultirao značajnim poremećajem poslovanja i koji predstavlja egzistencijalnu prijetnju za mnoge firme. U skladu sa zahtjevima Standarda obavezni smo procijeniti sposobnost Društva da nastavi poslovati pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja. Analizirali smo implikacije procjene neograničenosti poslovanja i održivosti u finansijskom izvještaju, te da li će ove okolnosti rezultirati prekidom poslovanja. Iako se novonastala situacija odrazila i na poslovanje Društva, Uprava nema planova za likvidaciju subjekta ili obustavu poslovanja, te i dalje usvaja načelo neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja. Do datuma naše revizije, po izjavi Uprave, nisu postojali drugi događaji niti transakcije koji bi u značajnoj mjeri uticali na finansijske izvještaje Društva na dan 31. decembra 2021. godine.

30. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

U nastavku je dat pregled transakcija sa povezanim stranama na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine:

	31.12.2021. KM	31.12.2020. KM
IMOVINA		
SEE CAO, Podgorica – potraživanja od kupaca	985.764	375.946
Ukupno	985.764	375.946
OBAVEZE		
Centar za koordinaciju sigurnosti d.o.o. Beograd – obaveze prema dobavljačima	24.448	48.896
SEE CAO, Podgorica – obaveze prema dobavljačima	10.531	11.473
Ukupno	34.979	60.369
	2021. KM	2020. KM
PRIHODI		
SEE CAO, Podgorica	44.050	-
Ukupno	44.050	-
RASHODI		
Centar za koordinaciju sigurnosti d.o.o. Beograd – troškovi analize sigurnosti procesa operat. planiranja bezbjednog rada prenosnog sistema	293.375	291.419
SEE CAO, Podgorica – troškovi obrade informacija o raspoloživim prekograničnim kapacitetima	126.378	137.677
Ukupno	419.573	429.096

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

---

31. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje kapitalom

NOSBiH upravlja kapitalom na način da omogući nastavak poslovanja i maksimizira povrat vlasnicima nalazeći optimalni odnos duga i kapitala. Finansijska struktura uključuje primljene kredite, novac i novčane ekvivalente, te trajne izvore NOSBiH.

Koeficijent zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora finansiranja. Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31.12.2021.	31.12.2020.
	KM	KM
Primljeni krediti	9.542.569	12.282.643
Novac i novčani ekvivalenti	(15.553.151)	(8.682.398)
Neto dug	(6.010.582)	3.600.245
Trajni izvori(i)	13.988.619	7.671.706
Neto koeficijent zaduženosti	-	0,47

(i) Trajni izvori uključuju kapital i neraspoređene viškove nad rashodima.

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Uprava NOSBiH nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje NOSBiH analizirajući izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući rizik valute, rizik kamatne stope na fer vrijednost, i rizik cijene), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti NOSBiH je izložen primarno finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta, te promjena kamatnih stopa. Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti NOSBiH tržišnom riziku ili načinu na koji NOSBiH upravlja i mjeri taj rizik.

Upravljanje rizikom strane valute

Po mišljenju Uprave, NOSBiH nije izložen riziku promjene kursa strane valute, obzirom da se transakcije u stranim valutama uglavnom obavljaju u EUR-ima, a u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM je fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Upravljanje kamatnim rizikom

NOSBiH je izložen kamatnom riziku jer posuđuje sredstva po promjenjivim kamatnim stopama. Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za finansijske instrumente za koje je NOSBiH izloženo kamatnom riziku na datum bilansa stanja. Za promjenjive kamatne stope analiza je urađena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obaveza na dan bilansa stanja bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica (0,5%) koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumno mogućih promjena kamatnih stopa. U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica (0,5%), a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

- višak prihoda nad rashodima za godinu koja je završila 31. decembra 2021. bi se smanjio/povećao za iznos od 37.887 KM, po osnovu izloženosti kamatnom riziku. Ovo se može pripisati izloženosti NOSBiH kamatnim stopama na kreditima sa promjenjivim kamatnim stopama.

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2021.

31. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati viškom rashoda nad prihodima.

Upravljanje rizikom likvidnosti

NOSBiH upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od NOSBiH može tražiti da plati.

Dospjeće nederivativnih finansijskih obaveza

	Ponderisana prosječna kamatna stopa %	Do 1 mjeseca KM	1 – 6 mjeseci KM	6 -12 mjeseci KM	1 – 5 godina KM	Preko 5 godina KM	Ukupno KM
31. decembar 2021.							
Beskamatno	-	31.060.786	-	-	-	-	31.060.786
Sa fiksnom kamatnom stopom	2,77	33.592	167.670	200.810	1.556.524	157.626	2.116.222
Sa promjenljivom kamatnom stopom	4,20	748.758	-	736.376	4.819.152	2.498.245	8.802.531
Ukupno		31.843.136	167.670	937.186	6.375.676	2.655.871	41.979.539
31. decembar 2020.							
Beskamatno	-	10.964.018	-	-	-	-	10.964.018
Sa fiksnom kamatnom stopom	3,57	36.157	2.207.849	177.398	1.261.008	472.878	4.155.290
Sa promjenljivom kamatnom stopom	4,20	589.974	-	581.291	5.017.267	3.833.157	10.021.689
Ukupno		11.590.149	2.207.849	758.689	6.278.275	4.306.035	25.140.997

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva za koja NOSBiH očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospjeće nederivativne finansijske imovine

	Ponderisana prosječna kamatna stopa %	Do 1 mjeseca KM	1 - 6 mjeseci KM	6 -12 mjeseci KM	1 - 5 godina KM	Preko 5 godina KM	Ukupno KM
31. decembar 2021.							
Beskamatno	-	40.102.291	-	-	-	146.229	40.248.520
Ukupno		40.102.291	-	-	-	146.229	40.248.520
31. decembar 2020.							
Beskamatno	-	18.836.920	-	-	-	146.229	18.983.149
Ukupno		18.836.920	-	-	-	146.229	18.983.149